

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА І ПРАВА

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)**

СИСТЕМИ ТЕХНОЛОГІЙ

Розробник
Писаренко Світлана –
доцент кафедри підприємництва і права,
к.с.-г.н, доцент

**Полтава
2022 р.**

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва дисципліни	навчальної СИСТЕМИ ТЕХНОЛОГІЙ
Назва структурного підрозділу	дисципліна обов'язкової підготовки Кафедра підприємництва і права
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Писаренко Світлана , к.с.-г.н., доцент Контакти: ауд. 484, навчальний корпус 4 : svitlana.pysarenko@pdaa.edu.ua : 0954867933, сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/pysarenko-svitlana-valeriyivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність 2022 р.н.
Мова викладання	Державна

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: забезпечення достатнього рівня теоретичних знань і практичних навичок у здобувачів вищої освіти економічної спеціальності, необхідних для формування у майбутніх фахівців знань технологічних процесів та пріоритетних напрямків їх розвитку; вмінь, спрямованих на досягнення запланованих результатів господарювання шляхом оптимального застосування і обґрунтування їх вибору; практичних навичок у прийнятті науково-обґрунтованих рішень в умовах розвитку ринкових відносин.

Основні завдання навчальної дисципліни: вивчення видів систем ведення сільськогосподарського виробництва; вивчення загальних закономірностей розвитку і взаємодії в різних системах технологій АПК; систематизація і розширення знань про впровадження прогресивних систем технологій; вивчення економічних показників галузей рослинництва, тваринництва, кормовиробництва, переробки продукції; систематизація організаційно-економічних основ сучасних технологій АПК (методи, показники, розрахунки, визначення ефективності та інше); вивчення шляхів підвищення виробництва і якості продукції; обґрунтування економічної оцінки розвитку галузей сільського господарства, переробної промисловості; прогнозування (програмування) виробництва сільськогосподарської продукції в господарствах певної спеціалізації; визначення економічної ефективності виробництва основних сільськогосподарських культур і продукції тваринництва; аналіз причин зниження рівня ефективності сільськогосподарського виробництва; вміння володіти економічними розрахунками при виборі різних технологій.

Компетентності:

Загальні:

ЗК 9 Здатність ініціювати заходи щодо збереження навколишнього

природного середовища та здійснення безпечної діяльності.

ЗК 12 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові:

СК 7 Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК 12 Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН 8 Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ПРН 10 Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

ПРН 22 Вирішувати професійні завдання та здійснювати підприємницьку діяльність в аграрній сфері, враховуючи вимоги збалансованого природокористування.

Програма та структура навчальної дисципліни:

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма 076ПТБД бд 2022			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Системи господарства, технологічний розвиток, та їх закономірності.	22	6	2	14
Тема 2. Пріоритетні напрямки технологічного розвитку та прогресивні види технології.	22	4	4	14
Тема 3. Основи рослинництва, технологія вирощування основних сільськогосподарських культур.	22	4	4	14
Тема 4. Основи тваринництва, технологія вирощування тварин в сільському господарстві.	20	4	2	14
Тема 5. Технологія виробництва та зберігання кормів.	19	4	2	13
Тема 6. Технологія зберігання сільськогосподарської продукції	23	4	4	15
Тема 7. Система технологій переробних галузей продукції сільського господарства	23	4	4	15
Тема 8. Основи механізації АПК	23	4	4	15
Тема 9. Економічна оцінка технологій	21	4	2	15
Усього годин	195	38	28	129

Оцінювання результатів навчання

для заліку

Програмні результати навчання	Форма контролю				Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Доповідь (реферат)	Презентація	Виконання завдань сам. роб.	
ПРН 8	12	7	5	10	34
ПРН 10	12	7	5	10	35
ПРН 22	11	6	5	10	30
Разом	35	20	15	30	100

для екзамену

Програмні результати навчання	Форма контролю				Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Доповідь	Виконання завдань самостійної роботи	Екзамен	
ПРН 8	12	7	9	7	35
ПРН 10	12	7	9	7	35
ПРН 22	10	6	8	6	30
Всього	34	20	26	20	100

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН 8 Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.	1 семестр – доповідь (реферат); – презентація; – виконання вправ на практичних заняттях; – виконання завдань самостійної роботи. Залік
ПРН 10 Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.	2 семестр – доповідь (реферат); – виконання вправ на практичних заняттях; – виконання завдань самостійної роботи. Екзамен
ПРН 22 Вирішувати професійні завдання та здійснювати підприємницьку діяльність в аграрній сфері, враховуючи вимоги збалансованого природокористування.	

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
Денна форма навчання (для заліку)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Виконання завдань на практичних заняттях	Доповідь (реферат)	Презентація	Виконання завдань сам. роб.	
Тема 1. Системи господарства, технологічний розвиток, та їх закономірності.	7	20	15	6	13
Тема 2. Пріоритетні напрямки технологічного розвитку та прогресивні види технології.	7			6	13
Тема 3. Основи рослинництва, технологія вирощування основних сільськогосподарських культур.	7			6	49
Тема 4. Основи тваринництва, технологія вирощування тварин в сільському господарстві.	7			6	13
Тема 5. Технологія виробництва та зберігання кормів.	7			6	13
Всього	35	20	15	30	100

Денна форма навчання (для іспиту)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Доповідь (реферат)	Виконання завдань сам. роботи	
Тема 6. Технологічні системи у тваринництві	8	20	7	15
Тема 7. Технологічний розвиток сучасних сільськогосподарських підприємств та їх ефективність	8		7	35
Тема 8. Інноваційна діяльність та стратегічні аспекти технологій	8		7	15
Тема 9. Економічна оцінка технологій	8		7	15
Екзамен				20
Разом	32	20	28	100

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти при вивченні дисципліни

денна форма (для заліку)

– виконання вправ на практичних заняттях. Бали від 0 до 7

0 балів – вправи невиконані;

1-3 балів – вправи виконані неповністю;

4-5 балів – вправи виконані, але містить ряд суттєвих недоліків;

7 (6) балів – вправи виконані повністю.

– підготовка доповіді – протягом вивчення навчальної дисципліни студент обов'язково виконує по кожному програмному результату навчання за будь якою темою на вибір 1 доповідь або реферат (всього за семестр – 1 доповідь (реферат)). Бали: 0-20 (залежно від змістового наповнення, оформлення, захисту: без захисту – до 12-ти балів, з захистом – 12-20 балів);

– підготовка презентації – протягом вивчення навчальної дисципліни студент обов'язково виконує по кожному програмному результату навчання за будь якою темою на вибір 1 презентацію (всього за семестр – 1 презентація). Бали: 0-15 (залежно від змістового наповнення, оформлення, якості викладу матеріалу: слайди з теоретичним змістом – від 0-8 балів; відео, статистичні дані, власні розробки – від 8 до 15 балів);

– виконання завдань зі самостійної роботи здобувач виконує за всіма темами з дисципліни. Бали: 0-6: 0-3 – за виконання письмового практичного завдання та 0-3 – за виконання глосарію (залежно від повноти та правильності виконаного завдання).

денна форма навчання (для іспиту)

– виконання вправ на практичних заняттях. Бали від 0 до 8

0 балів – вправи невиконані;

1-3 балів – вправи виконані неповністю;

4-5 балів – вправи виконані, але містить ряд суттєвих недоліків;

8 (7) балів – вправи виконані повністю.

– виконання завдань зі самостійної роботи здобувач виконує за всіма темами з дисципліни. Бали: 0-7: 0-4 – за виконання письмового практичного завдання та 0-3 – за виконання глосарію (залежно від повноти та правильності виконаного завдання).

– підготовка доповіді – протягом вивчення навчальної дисципліни студент обов'язково виконує по кожному програмному результату навчання за будь якою темою на вибір 1 доповідь або реферат (всього за семестр – 1 доповідь (реферат)). Бали: 0-20 (залежно від змістового наповнення, оформлення, захисту: без захисту – до 12-ти балів, з захистом – 12-20 балів);

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом 1 семестр – залік, 2 семестр – екзамен.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені

– Теоретичне (2 питання):

1) 1-5 балів – свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у другорядному матеріалі; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, дещо порушено послідовність викладу. Відповідь стилістично та граматично правильна).

2) 5-10 балів – виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий, відповідь містить власні приклади, що свідчить про творче застосування матеріалу. Відповідь стилістично та граматично правильна. Відповідь на кожне теоретичне питання повністю відображає засвоєні програмні результати навчання (максимальна кількість 10 балів).

– Професійно-орієнтоване (практичне завдання чи ситуація):

1) 1-5 балів - завдання виконане не до кінця, відсутні методичні основи розв'язку, є помилки у розрахунку.

2) 5-10 балів - завдання виконане правильно та за усіма показниками. Послідовність розрахунку (пояснення ситуації) описана стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів та відображає засвоєні програмні результати навчання (максимальна кількість 10 балів).

–Всього 20 балів.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 195 год . Кількість кредитів – 6,5. Форма семестрового контролю – залік, екзамен

Політика навчальної дисципліни

При вивченні дисципліни «Системи технологій» відвідування занять є обов'язковим. Завдання поставлені викладачем, повинні бути виконані вчасно, та отримати оцінки згідно представленої шкали та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти при вивченні дисципліни.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА:

Основні

1. Дичковська О.В. Системи технологій галузей народного господарства. Київ: ІСДО, 1995. 312 с.
2. Дичковська О.В. Системи технологій. Тернопіль: Економічна думка. 1999. 81 с.
3. Дубровин Ф.Е. Системы технологий: основные категории. Одесса: Латстар, 2001 200 с.
4. Колотило Д.М. Системи технологій і екологія промисловості. Київ : НМК ВО, 1992. 220 с.
5. Остапчук М.В. Система технологій (за видами діяльності). Київ. 2003. 888 с.
6. Саранча Г.А. Метрологія, стандартизація, відповідність, акредитація та управління якістю. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 672 с.
7. Системы технологий. Харьков : Бурун Книга, 2003. 336 с.
8. Тютюнник М.Г. Системи технологій. Полтава, 2006. 144 с
9. Тютюнник М.Г. Системи технологій. Полтава. 2008, 30 с.
10. Тютюнник М.Г. Технологічні карти у рослинництві. Полтава. 2010, 26 с.
11. Прогресивні технології вирощування кормових культур. Харків. 2008 . 333 с.
12. Технологічні карти та витрати вирощування сільськогосподарських культур. Київ: ННЦ І А Е, 2005. 402 с.

Допоміжні

1. Тютюнник М.Г., Ковбаса О.О., Русанова Г.М. Організація виробництва в аграрних підприємствах: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей вищих аграрних закладів 3-4 рівнів акредитації та ін.; за заг. ред. М.Г. Тютюнника. Полтава: ФОП Говоров С.В., 2009. 416 с.
2. Остапчук М.В., Рибак А.І. Системи технологій (за видами діяльності): навчальний посібник. Київ: ЦУП, 2003. 888 с.
3. Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В. Нормативи витрат живої та уречевленої праці на виробництво зернових культур. Київ. НДУ «Укragропромпродуктивність», 2011, 352 с.
4. Технології вирощування сої для умов різного стану товаровиробників / За ред. Д.І. Мазоренка і Г.Є. Мазнева. Харків. «Майдан», 2008. 148 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Сайти періодичних видань: «Економіка АПК», «Економіка України», «Пропозиція»
2. Болтянська Н.І. Машиновикористання техніки в тваринництві: навчальний посібник з виконання лабораторних робіт. Мелітополь: ТДАТУ, 2019. 180 с.

3. Остапчук М.В., Сердюк Л.В., Овсянникова Л.К. О76 Система технологій. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 368 с.

4. Подпратов Г.І. Технологія обробки переробки зерна та виготовлення хлібопекарської продукції. Київ, - 2000. 126с.

5. Писаренко С.В., Решетник В.Г., Ільченко А.І. Ресурсний потенціал як чинник забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Науковий погляд: економіка та управління. Серія: Економіка. Збірник наукових праць. Випуск 1(67). Дніпро 2020. С. 99-105

6. Писаренко С. В., Тошко Крістев, Кацага Е. Технологічні іновації в сільському господарстві та їх особливості. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) «Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору». Полтава, 2021. С. 270-273.

7. Ревенко І.І., Хмельовський В.С., Заболотько О.О., Ребенко В.І., та ін. Проектування технологічних процесів у тваринництві: Підручник. К. : ЦП «Компринт», 2018. 292 с.

8. Сухопар О.О., Писаренко С.В. Використання земельних ресурсів в малих фермерських підприємствах. Матеріали науково-практичної конференції за результатами проходження здобувачами вищої освіти виробничих практик. Випуск 14. Полтава. ПДАА, 2020. С. 119-121.

9. Самойчук К. О., Кюрчев С. В., Ялпачик В. Ф. , Інноваційні технології та обладнання галузі. Переробка продукції рослинництва: Мелітополь: видавничо-поліграфічний центр «Lux», 2020. 312 с.

10. Ялпачик В.Ф., Олексієнко В.О., Ялпачик Ф.Ю.,та ін. Машини, обладнання та їх використання при переробці сільськогосподарської продукції. : Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2015. 96с.

11. Ялпачик В.Ф., Загорко Н.П., Паляничка Н.О., та ін. Технологічне обладнання для переробки продукції тваринництва: Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2017. 274 с.